

Toán lớp 9: Nền tảng chuyên

ÔN THI HỌC KÌ I

Tài liệu lớp học Zoom 9A0 - 18h - 21h15 - Tối chủ nhật - 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên:..... Ngày học:.....

Câu 1. Cho nửa đường tròn $(O; R)$; đường kính AB . Kẻ các tiếp tuyến Ax, By với nửa đường tròn, M là một điểm thuộc nửa đường tròn $(O; R)$ ($M \neq A, B$). Tiếp tuyến tại M cắt Ax, By lần lượt tại C, D .

- 1) Chứng minh: 4 điểm O, M, D, B cùng thuộc một đường tròn.
- 2) Chứng minh: $\widehat{COD} = 90^\circ$; $CD = AC + DB$; $AC \cdot DB = R^2$
- 3) Gọi AM cắt OC tại N ; BM cắt OD tại P . Xác định dạng tứ giác $MNOP$.
- 4) Chứng minh: AB là tiếp tuyến đường tròn đường kính CD .
- 5) Tìm vị trí của M trên nửa đường tròn $(O; R)$ để $(AC + DB)$ min.
- 6) Khi M chuyển động trên nửa đường tròn $(O; R)$ ($M \neq A; B$) thì trung điểm I của NP chuyển động trên đường nào.
- 7) Kẻ $MH \perp AB$ tại H , CB cắt MH tại K . Chứng minh: K trung điểm của MH .

Câu 2. Cho $(O; R)$; đường kính AB , dây $CD \perp OA$ tại điểm H nằm giữa O và A ; E là điểm đối xứng của A qua H .

- 1) Xác định dạng tứ giác $ACED$.
- 2) DE cắt BC tại I . Chứng minh điểm I thuộc đường tròn đường kính EB tâm O' . Xác định vị trí tương đối của (O) & (O') .
- 3) Chứng minh: HI là tiếp tuyến của (O') .
- 4) Tính HI khi $AE = \frac{2R}{3}$.

Câu 3. Cho $(O; R)$ và A ở ngoài $(O; R)$ sao cho $OA=2R$. Vẽ tiếp tuyến AB với $(O; R)$, tiếp điểm B

- 1) Tính các góc của $\triangle AOB$ và độ dài AB theo R .
- 2) Đường cao BH của $\triangle AOB$ cắt (O) tại điểm thứ hai là C . Chứng minh: AC là tiếp tuyến (O) .
- 3) Vẽ cát tuyến ADE . Gọi K là trung điểm của DE . Chứng tỏ năm điểm A, B, O, K, C cùng thuộc một đường tròn.
- 4) Đoạn OA cắt (O) tại I . Chứng minh: I cách đều 3 cạnh của $\triangle ABC$, I cách đều 3 đỉnh của $\triangle ABC$.
- 5) Tính diện tích $\triangle ABC$.

Câu 4. Cho (O) đường kính AB và tiếp tuyến Ax . Từ M thuộc tia Ax , kẻ tiếp tuyến thứ hai MC với (O) (C là tiếp điểm).

- 1) Chứng minh 4 điểm A, M, C, O thuộc một đường tròn.
- 2) Đường vuông góc với AB tại O cắt BC ở N .
- a) Chứng minh : MO là đường trung trực của AC .

b) Chứng minh : $MO \parallel NB$.

c) Tứ giác $OMNB$ là hình gì vì sao ?

d) Trục tâm H của tam giác AMC di động trên đường cố định nào khi M di động trên Ax .

Câu 5. Cho $(O; 4\text{cm})$, đường kính AB . Lấy điểm H thuộc đoạn AO sao cho $OH = 1\text{cm}$. Kẻ dây cung DC vuông góc với AB tại H .

1) Chứng minh $\triangle ABC$ vuông và tính độ dài AC .

2) Tiếp tuyến tại A của (O) cắt BC tại E . Chứng minh $\triangle CDB$ cân và $\frac{EC}{DH} = \frac{EA}{DB}$.

3) Gọi I là trung điểm của EA ; đoạn IB cắt (O) tại Q . Chứng minh CI là tiếp tuyến của (O) và từ đó suy ra góc $ICQ =$ góc CBI .

4) Tiếp tuyến tại B của (O) cắt IC tại F . Chứng minh ba đường thẳng IB, HC, AF đồng quy.

Câu 6. Cho tam giác nhọn ABC có các đường cao AD, BE, CF cắt nhau tại điểm H . Gọi M, N là trung điểm của AH, BC . Các phân giác của góc $\widehat{ABH}, \widehat{ACH}$ cắt nhau tại P .

a) Chứng minh 5 điểm B, C, E, P, F nằm trên một đường tròn. Điểm P là trung điểm cung nhỏ EF .

b) Ba điểm M, N, P thẳng hàng.

Câu 7. Cho tam giác ABC có $\widehat{BAC}$ là góc lớn nhất. Các điểm P, Q thuộc cạnh BC sao cho

$\widehat{QAB} = \widehat{BCA}, \widehat{CAP} = \widehat{ABC}$. Gọi M, N lần lượt là các điểm đối xứng của A qua P, Q . Chứng minh rằng: BN, CM cắt nhau trên đường tròn ngoại tiếp tam giác ABC .

Câu 8. Cho hình vuông $ABCD$ nội tiếp đường tròn $(O; R)$. Trên cung nhỏ AD lấy điểm E (E không trùng với A và D). Tia EB cắt các đường thẳng AD, AC lần lượt tại I và K . Tia EC cắt các đường thẳng DA, DB lần lượt tại M, N . Hai đường thẳng AN, DK cắt nhau tại P .

a) Chứng minh rằng tứ giác $EPND$ là tứ giác nội tiếp.

b) Chứng minh rằng $\widehat{EKM} = \widehat{DKM}$.

c) Khi điểm M ở vị trí trung điểm của AD . Hãy xác định độ dài đoạn AE theo R .

Câu 9. Cho tam giác nhọn ABC nội tiếp đường tròn (O) . Giả sử M là điểm thuộc đoạn thẳng AB (M không trùng A, B), N là điểm thuộc tia CA (N nằm trên đường thẳng CA sao cho C nằm giữa A và N) sao cho khi MN cắt BC tại I thì I là trung điểm của MN . Đường tròn ngoại tiếp tam giác AMN cắt (O) tại điểm P khác A .

a) Chứng minh rằng các tứ giác $BMIP$ và $CNPI$ nội tiếp.

b) Giả sử $PB = PC$, chứng minh rằng tam giác ABC cân.

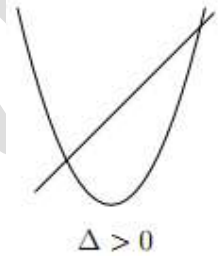
Toán lớp 9: Nền tảng chuyên
TƯƠNG GIAO ĐƯỜNG THẲNG VÀ PARABOL

Tài liệu lớp học Zoom 9A0 - 18h - 21h15 - Tối chủ nhật - 23/26 Nguyễn Hồng

Họ và tên:..... Ngày học:.....

Xét đường thẳng: (d): $y = bx + c$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$). Số giao điểm của đường thẳng (d) và (P) là số nghiệm của phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 = bx + c \Leftrightarrow ax^2 - bx - c = 0$. (*)

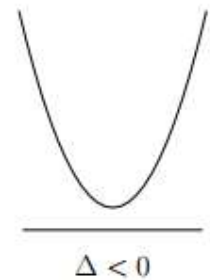
• Phương trình (*) có hai nghiệm phân biệt: $\Delta > 0$ thì (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt.

• Phương trình (*) có nghiệm kép: $\Delta = 0$ thì (d) tiếp xúc (P).

• Phương trình (*) vô nghiệm: $\Delta < 0$ thì (d) không cắt (P).

Dạng 1. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt $A; B$ thỏa mãn biểu thức đối xứng đối với $x_A; x_B$.

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$. (*)

• **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.

• **Bước 2:** Biến đổi biểu thức đối xứng đối với $x_A; x_B$ để biểu thức đó có chứa $x_A + x_B$ và $x_A \cdot x_B$, sau đó áp dụng định lý Vi-ét và giải ra tham số.

Câu 1. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = 2(m-1)x - 2m + 5$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 sao cho $x_1^2 + x_2^2$ nhỏ nhất.

Câu 2. Cho parabol (P): $y = -x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx - 1$.

a) Chứng minh (d) luôn cắt (P) tại 2 điểm phân biệt A, B thuộc hai phía của Oy.

b) Chứng minh $|x_A - x_B| \geq 2$.

c) Giải sử $x_A < x_B$, tìm m để $|x_A| > |x_B|$.

Câu 3. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx - m - 2$. Tìm m để (d) và (P) cắt nhau tại 2 điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 thỏa mãn $M = |x_1| + |x_2| = 5$.

Dạng 2. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A; B thỏa mãn biểu thức không đối xứng đối với $x_A; x_B$.

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$. (*)

• **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.

• **Bước 2:** Áp dụng định lí Vi-ét và kết hợp điều kiện đề bài ta giải ra các nghiệm hay dựa vào tính chất các nghiệm, từ đó tính được m hay điều kiện của m. **Chú ý:** Đối chiếu điều kiện $\Delta > 0$.

Câu 4. Cho parabol (P): $y = x^2$ và (d): $y = 6 - 5mx$. Với giá trị nào của m thì (d) cắt (P) tại hai điểm có hoành độ lần lượt là $x_1; x_2$ thỏa mãn điều kiện $x_1 + 2x_2 = 1$?

Câu 5. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = -2(m-2)x + m^2$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt $(x_1; y_1); (x_2; y_2)$ với $x_1 < x_2$, thỏa mãn $|x_1| - |x_2| = 6$.

Câu 6. Trong mặt phẳng tọa độ Oxy cho đường thẳng (d): $y = (m+2)x + 3$ và

parabol (P): $y = x^2$. Tìm tất cả các giá trị của m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có các hoành độ là các số nguyên.

Câu 7. Cho Parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = 10mx - 9m$. Tìm các giá trị của tham số m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt có hoành độ x_1, x_2 thỏa mãn điều kiện

$$x_1^2 - (10m-1)x_1 + 9m - 9x_2 = 0.$$

Dạng 3. Tìm tham số để đường thẳng (d): $y = mx + n$ và parabol (P): $y = ax^2$ ($a \neq 0$) cắt nhau tại hai điểm phân biệt A; B thỏa mãn biểu thức có chứa y_A, y_B .

Phương pháp: Xét phương trình hoành độ giao điểm $ax^2 - mx - n = 0$. (*)

- **Bước 1:** (d) cắt (P) tại 2 điểm phân biệt khi (*) có 2 nghiệm phân biệt hay $\Delta > 0$.
- **Bước 2:** Tính y_A, y_B theo x_A, x_B theo một trong hai cách: Theo phương trình của đường thẳng (d) hoặc theo phương trình của parabol (P).

Sau đó bài toán quy về biểu thức chứa x_A, x_B và cách giải giống **Dạng 1** hay **Dạng 2**.

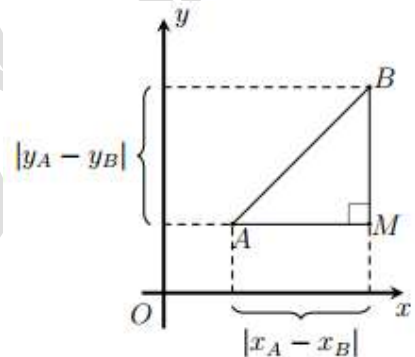
Câu 8. Cho parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx + m - 1$. Tìm m để (d) cắt (P) tại hai điểm phân biệt $A(x_1; y_1), B(x_2; y_2)$ sao cho $y_1 + y_2 + x_1x_2 = 5$.

Dạng 4. Bài toán có yếu tố hình học (độ dài đoạn thẳng, diện tích tam giác,...)

- **Khoảng cách giữa hai điểm** $A(x_A; y_A)$ và $B(x_B; y_B)$:

Từ đồ thị, áp dụng định lý pitago ta có

$$AB = \sqrt{(x_A - x_B)^2 + (y_A - y_B)^2}.$$

Câu 9. Đường thẳng (d): $y = -3x + 4$ cắt parabol (P): $y = x^2$ tại A, B.

- Tìm tọa độ điểm C thuộc cung AB của parabol (P) sao cho diện tích tam giác ABC lớn nhất.
- Cho điểm $D(3; 0)$, tìm tọa độ điểm $E \in (P)$ sao cho độ dài DE ngắn nhất.

Câu 10. Gọi A, B là giao của parabol (P): $y = x^2$ và đường thẳng (d): $y = mx + 3$.

- Tìm m để AB ngắn nhất.
- Tính diện tích tam giác OAB theo m.
- Tìm m để tam giác OAB vuông tại O.